

מי מדליף? למי? באיזו שיטה? מדוע?

מדוע ומי ההדלפות טוענים ששרידי החינוך, וזבולון המר, הוא השר המדליף ביותר מבין שלושת שרי המפד"ל. להמר קשרים טובים עם עיתונאים מכל הדיעות, ביניהם גם עיתונאים הידועים כלוחמים נגד הכפייה והרדינות, הוא נפגש עימם בחופשיות רבה במקומות ציבוריים, מארח אותם בלישכתו, אם כי הוא איננו מזמין אותם לביתו שבבני ברק. המר ידוע כמי שאינו מדליף דבר ווחים מילאים משיבות הממשלה. הוא יכול לדון עם עיתונאי בנושא מסוים, שנדון באותו בוקר בישיבת הממשלה, אבל לעולם לא יצטט מתוך הישיבה. עבור סוג זה של הדלפות יש להמר את ידו ח"כ יהודה ברמיזר. יש הטוענים ש"המר מעביר לבנימאיר דיווחים מדויקים מהישיבות בהן אין ברם מאיר משתתף, וזה מעביר אותם לאחר כך לעיתונאים. סביר שבנימאיר יש אגודות רבות לגבי כושר ההדלפה שלו. עיתונאים מוכנים להישבע שבנימאיר

המר אלגנטי וברמיזר יורה סטנוגרמות

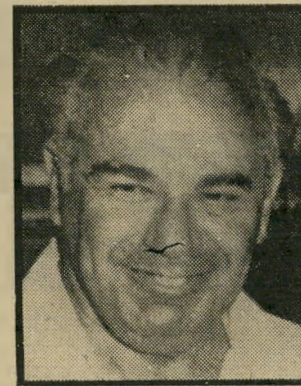
מסוגל להדליף תוכן מדויק של ישיבה בה הוא השתתף, כולל פסיקים, נקודות וכן תאורי צבע. הוא יכול לתאר כיצד הגיב כל אחד מהמשתתפים בישיבה על כל מילה שנאמרה בה. לוחותיקים בכנסת זכורה הקרית בין בנימאיר למי שהיה שרי-האור צר, פנחס ספיר ז"ל. היה מי שהדליף למעריב החלטה סודית של ועדת-הכספים של הכנסת, שהתכנסה לישיבה עם ספיר. רבים שמרו על את ספיר גועש רועש ומכריז שהוא יודע שבנימאיר הוא המדליף ומאיים לעשות בו שפטים. ביום ההדלפה ישב בנימאיר בימינון-הכנסת ואכל ארוחת-צהריים. לפתע נכנס ספיר לאולם. בימינון השולך הס. הכל ידעו ש"ספיר מחפש את בנימאיר לעריכת חשבון נוקב. כשהגיע ספיר קרוב לשולחן של בנימאיר, שניגות אחדות לפני ש

שרי-המישפטים, שמואל תמיר, הוא אמן ההדלפות. בכך מודים גם חסידיו וגם יריביו. הדלפה היא אחת התורות המרכזיות בדרך הפוליטית של תמיר. הוא ידע תמיד להשתמש בה. עוד כשהיה עורך-דין ולא פוליטיקאי, כבר ידע לנצל אותה, ובעיקר להאשים או להעליל על מתנגדיו הפוליטיים שהם הדליפו חומר

ההדלפה הרפואית הביאה את חמיר לממשלה

מסויים, לעיתים, חומר שהוא עצי מו הדליף. אך לתמיר יש בעיה. העיתונאים המכירים אותו אינם מאמינים עוד להדלפות שלו. כל מילה שתמיר אומר נבדקת ביסודיות, כיוון שהעיתונאים נכשלו כבר על-ידי הדלפות בלתי אחריות של שרי-המישפטים. אולם מדי פעם נופלים ברשתו עיתונאים צעירים או חדשים בתחום הפוליטי, שאינם בקיאים במעלליהם.

תמיר אינו בוחל בשום שיטת הדלפה. הוא מדליף לא רק ל"עיתונאים, אלא גם לשרים אחרים ולחבריהם. לפני שנכנסה ד"ש לממשלה, לחם תמיר נגד קבוצת שינוי בראשות אמנון רובינשטיין, על נושא הצטרפות לממשלה. שינוי התנגדה. תמיר, שרצה יותר מכל להיות שר, תמך בכל מאודו בהצטרפות לממשלה, למרות שהצטרפות זו נגדה את כל אחד מי שבעת עקרונות ד"ש. היה ברור שמי שיכריע יהיה יגאל דיזן. דיזן היה בחוק-לארץ. כשהוא שב, המתין לו תמיר בנמל-התעופה. תמיר נשא את תיקו של ידיו עד

שמואל תמיר

למכונת, הצליח לבדוד בינו לבין רובינשטיין, שגם היה בנמל-התעופה, והדליף לידיו, בסודי סודות, חוות-דעת כוונת של רופאים לפיה ספורים ימיו של ראש-הממשלה, מה שהביא להחלטת ידיו להצטרף לממשלה.

אין כמעט שר בממשלה שלא זכה לספוג השמצות מתמיר ב"צורת הדלפות לעיתונאים. בעיקר סבל ממנו ראש-הממשלה עצמו, מנחם בגין, בעת ש"תמיר הגיף נגדו את נס המרד במפלגת הרוח. סיפורים נעו בגין, אותם הפיץ תמיר, נגעו גם לנושאים אישיים הקשורים בבגין.

אך בכל פעם שהיו ראיות לכי אורח, שתמיר הוא המדליף, הוא היה יוצא בהאשמות על משהו אחר, ומצליח להסיח את הדעת מהמדליף האמיתי, ממנו עצמו. היום, תמיר הוא האיש שיהיה חייב לגרום, באמצעות היועץ המישפטי-לממשלה, להעמדתו לדין של מדליף מקרב השרים, אם וכאשר זה יתגלה.

ה איש היחיד שראש-הממשלה, מנחם בגין, הורה לסלק ממישרד-ראש-הממשלה הוא אלי לנדאו, עוזרו הנאמן של שרי-החקלאות, אריק שרון. אל בגין הגיעו דיווחים מדויקים על סיגנון ההדלפה של שרון מיישוב הממ"ר שלה, באמצעות לנדאו. מזכיר-הממשלה, אריה נאור, ומזכירו-הצבאי של ראש-הממשלה, תתיאלוף אפריים ("פרוייקה") פורן, דיווחו לבגין על חשדות מבוססים בעניין זה.

התקרית ארעה לפני כשנה, כש-מערכת היחסים בין בגין לשרון הייתה כמעט אידיאלית. בגין לא יכול היה להרשות לעצמו לנזוף ישירות בשרון, אך גם לא יכול היה להתעלם מהעובדות שהוצגו בפניו. הוא הורה לשרון להרחיק את לנדאו מאזור מישרד-ראש-הממשלה בעת ישיבות הממשלה. שרון נעלב, שיגר לבגין מכתב חריף שבו דחה את הרמזים לכך שהוא מדליף באמצעות לנדאו. בגין לא השיב על המכתב, אך גם לא העיר לשרון, כשלנדאו חזר והופיע במישרד, כעבור שבועות ספורים בלבד, והמשיך לערוך שיחות טלפון מיסתוריות אחרי ש"שרון יצא לדווח לו מתוך ישיבות הממשלה (ראה פרק שרון).

אם אכן שרון הוא המדליף הראשי של הממשלה, כפי שסגן ראש-הממשלה שימחה ארליך טרן, ען, הרי שרליך עשה עוול ללנ

אלי לנדאו

דאו. אם שרון מדליף, הוא עושה זאת באמצעות אלי לנדאו. לנדאו הוא עיתונאי לשעבר. הוא החל את הקריירה שלו בשבועון "במחנה ואחרי כך עבר למעריב. הי עובדה שהוא נשא לאישה את ליאורה, בתו של בעל המניות הראשי של מעריב, עובד ב"מעריב", לא עזרה ללנדאו, כשהסתבך בימישפט פלילי בעקבות פריצה ש"נעשתה לחנות הגרעין בתל-אביב. לנדאו, עליו הגן או עורך-הדין שמואל תמיר, יצא זכאי במישפט. אך פסק-הדין, בו זיכה אותו ה"שופט, היה יותר ממרשיע.

לנדאו מכיר את מרבית העיתונאים בארץ, ולמרות שלדעת כמה אנשי מיקצוע היה עיתונאי בינוני למדי, כישוריו מספקים לו כדי לחבר סיפור שירתק את דמיונם של העיתונאים וישרת את השר שלו.

עזרה חשובה לשרון וללנדאו באה מצידו של עיתונאי החצר של

בגין הורה לסלק את לנדאו מהמישרד

שרון, אורי דן. דן הוא כמעט חבר בלישכת-השר. בכל הנוגע לפרי-סומים בעיתונאים, אין שרון עושה צעד אחד מבלי להיוועץ בו.

ה כה מוכנים אותו בשם החיבה שלו, פרוייקה. מזכירו-הצבאי של ראש-הממשלה, תתיאלוף אפריים פורן, הוא אחד האנשים הלבביים והאמינים ביותר בשילטון הגנבה. גם יריביו המושבעים ב"יתר של ראש-הממשלה, מנחם בגין, סומכים על כל מילה של פרוייקה.

לפרוייקה גישה חיובית לעיתונאים. הוא כיהן לפני שנים אחדות כדובר צה"ל, וקבע סגנון של דיווח אמין בלשכת-הדובר, אחר-כך היה מזכירו-הצבאי של ראש-הממשלה לשעבר, יצחק רבין. עם המהפך נדמה היה שפרוייקה יצטרך למצוא לו תפקיד אחר, בצה"ל או מחוצה לו, אולם אחרי תקופת נסיון בת שבועות ספורים, החליט בגין להשאיר את פרוייקה. כיום הוא נחשב לאחד מאנשי ס"ר דו של ראש-הממשלה, למרות ש-

אפרים פורן

איש אינו הושך בו בנסיונות ל"כיוון מפלגת הרוח.

פרוייקה מסוגל למסור לעיתונאים הערכה מעודכנת ומהימנה. אך מעולם אין זו בגדר הדלפה משיבה או מדיון. כשהוא נשאל שאלות עליהן אין הוא רוצה להשיב, הוא מפנה את השואל אל דובר-המישרד, דן פתיר, או משיב בגילוי לב: "אני לא יכול או לא רוצה לענות על כך."

למרות היחסים הגלויים של פרוייקה עם עיתונאים, עליהם נמנים גם אותם החוקרים את בגין, הוא לא הואשם מעולם בהדלפות. עד אשר אריק שרון הצטרף להגן על עצמו ועל אלי לנדאו, כדי להי סיר מעצמם חשד הדלפות, טענו שרון ולנדאו בפני כל מי שהיה מוכן לשמוע. שפרוייקה הוא ה"מדליף העיקרי, כשעוזר לצידו מזכיר-הממשלה, אריה נאור.

פורן לא הגיב אז על ההאשמות

המילה של פרוייקה שווה יחד יחזו של שרון

שהוטחו נגדו, וראש-הממשלה גם לא שאל אותו לאמיתותן. הכל ידעו שאם יש לבחור בין מילה של פרוייקה לבין מילה של הצמד שרון-לנדאו, ידו של פרוייקה על העליונה. באופן רשמי כפוף פורן למטכ"ל, אולם באופן מעשי, ה"בוס הישר והבלעדי שלו, הוא ראש-הממשלה. לכן לא הצליחו שרון ולנדאו לפגוע בו, כשהתלוננו נגדו אצל הרמטכ"ל, רב-אלוף רפאל ("רפול") איתן.

למרות שהיו רמזות לפיהן היתה לפרוייקה יד באחת הדלפות ה"חמורות של העת האחרונה, הן נדחו כבלתי אפשריות על-ידי העיתונאים המכירים את פרוייקה.

העיתונאים הם האויבים מיס"אחד של מנכ"ל מישרד-האוצר הד"ר יעקב נאמן. הוא אינו אוהב עיתונאים, ומצליח להביע זאת ב"דרכים שונות. הם אינם אוהבים אותו, ואינם מסתפקים רק בהבעת יחס זה מעל גבי העיתון, אלא גם בנסיגות להשפיע על הורביץ לחי"פטר מהמנכ"ל שלו.

יעקב נאמן

נאמן שימש, לפני שהובא ליאוצר, כעורך-דין ויועץ-מס פרטי, בין היתר גם למפעלי מישפחתו של הורביץ. אך נאמן התפרסם בעיקר בזכות קשריו עם סרסור הגשק היהודי-מכסיקאי, מרכוס כץ. כאשר עמד היומון הארץ לפרסם את כל מעללי כץ, שעלו למדינה מיליונים רבים של לירות, איים נאמן, בשמו של כץ, בתביעה דיבה בסדר גודל של 20 מיליון לירות. הארץ נסוג ופרסם את ה"פרשה ללא הזכרת שמותיהם של כץ ושל נאמן.

כץ, שהיה אחד המממנים הגדולים של צעירי המפד"ל וגושי-אמונים, הכיר את נאמן שהיה אף הוא מקורב ל"צעירי המפד"ל.

עיסקוחי לימדו כיצד להתייחס לעיתונאים

למרות יחסו זה לעיתונאים, יש לנאמן שניים-שלושה עיתונאים הידועים כמקורבים אליו, איתם הוא מוכן לשוחח. את יתר העיתונאים מהירים נאמן עדיכדי-כך שהכתב הכלכלי של הרדיו גרם פעם ל"ריב של ממש בין נאמן לשר שלו, יגאל הורביץ. הורביץ נתן אז ה"ראיה ברורה לנאמן: "אל תקלקל לא את היחסים עם הרדיו, תתנהג אליהם בסדר."

נאמן לא רק מתעב את העיתונאים, אלא גם אינו סובל את המדלפים, בעיקר אותם שופעים בו או בשר שלו. נאמן הוא מסוג האנשים המסוגלים להפיל בפח שרים. למרות שהוא פקיד ולא נבחר, שרים המקבלים ממנו מיס"מכים חוששים להדליף אותם שמא נאמן כתב לכל אחד מהם מיוסאם שונה במיקצת, ויוכל לתת את המדליף על פי נוסח החומר ה"מודלף.

מכל השרים והפקידים הבכירים, נאמן הוא הנקי מכל חשד בפרשת ההדלפה האחרונה. אין אדם אחד, אפילו היריב הגדול ביותר של נאמן, שיחשוד בו בהדלפה זו.